

ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ : บทบาทของรัฐไทยในสังคมสมัยใหม่*

PUBLIC ACCOUNTABILITY: THE ROLE OF THE THAI STATE
IN MODERN SOCIETY

กนกกร อารีรักษ์

Kanokkorn Areerak

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

Corresponding Author E-mail: cherrykanokkorn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาเกี่ยวกับ “ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ : บทบาทของรัฐไทยในสังคมสมัยใหม่” โดยความรับผิดชอบต่อสาธารณะของรัฐไทยในสังคมสมัยใหม่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญกับประชาชนเป็นอย่างยิ่งดังนี้ 1. ความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจโดยรัฐมีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการเจริญเติบโต โดยดำเนินนโยบายส่งเสริมธุรกิจและสร้างงาน รวมถึงการจัดโครงสร้างกฎหมายและรักษาการแข่งขันเพื่อให้ตลาดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2. ความรับผิดชอบทางการศึกษา สำหรับการศึกษามีความรับผิดชอบต่อทุกภาคส่วน โดยรัฐต้องสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษา คุณภาพและสร้างความปลอดภัยในการบริหาร โรงเรียนและครูมีหน้าที่พัฒนาคุณภาพการสอน 3. ความรับผิดชอบทางสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขเน้นยกระดับบริการสุขภาพให้เข้าถึงง่ายและลดความไม่เท่าเทียม โดยดำเนินนโยบายสำคัญ เช่น การปรับปรุงระบบ 30 บาทรักษาทุกที่ การแก้ไขปัญหายาเสพติด การพัฒนาการแพทย์ปฐมภูมิ และส่งเสริมเศรษฐกิจสุขภาพ 4. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รัฐบาลเน้นอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยควบคุมมลพิษ ส่งเสริมพลังงานทดแทน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อรับมือภัยจากภาวะภูมิอากาศแปรปรวน 5. ความโปร่งใสและการตรวจสอบ รัฐควรดำเนินงานด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและป้องกันการทุจริต 6. บทบาทของเทคโนโลยี เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการให้บริการภาครัฐและการจัดเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ 7. ความรับผิดชอบในระดับนานาชาติ ในยุคโลกาภิวัตน์ รัฐต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมโลก โดยเฉพาะด้านสันติภาพ การช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา

* Received May 4, 2025; Revised May 19, 2025; Accepted May 25, 2025

และการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศ ซึ่งนโยบายต่างประเทศมีผลต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนไทย

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ; บทบาทของรัฐไทย; สังคมสมัยใหม่

Abstract

This article was a study on “Public Responsibility: The Role of the Thai State in Modern Society”. The public responsibility of the state in modern society is an issue of great importance to the people as follows: 1. Economic Responsibility; The state plays an important role in creating an economic environment conducive to growth by implementing policies to promote business and create jobs, as well as structuring laws and maintaining competition to enable the market to operate efficiently. 2. Educational Responsibility; for education, all sectors are responsible for the state. The state must support access to quality education and create transparency in administration. Schools and teachers are responsible for developing the quality of teaching. 3. Public Health Responsibility; The Ministry of Public Health emphasizes improving health services to make them more accessible and reduce inequality by implementing important policies such as improving the 30-baht universal healthcare system, solving the drug problem, developing primary medical care, and promoting a healthy economy. 4. Environmental Responsibility; The government emphasizes environmental conservation by controlling pollution, promoting renewable energy, and managing natural resources to cope with the threat of climate change. 5. Transparency and Audit; The state should operate with transparency and auditability to build trust and prevent corruption. 6. The Role of Technology; Technology plays an important role in developing public services and efficiently collecting data. 7. International Responsibility; In the era of globalization, the state must be responsible to the world community, especially in terms of peace, assistance to developing countries, and solving

climate problems. Foreign policies affect the economy and well-being of Thai people.

Keywords: Public Accountability; Role of the Thai State; Modern Society

บทนำ

ในสังคมสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี รัฐมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ความรับผิดชอบต่อสาธารณะเป็นหนึ่งในหลักการพื้นฐานที่รัฐต้องยึดถือ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของประชาชนได้อย่างเหมาะสม ยังไม่มีความเข้าใจที่ลึกซึ้งกว่าภาคสาธารณะสนับสนุนความเชื่อมั่นและความไว้วางใจของสาธารณะอย่างไร และบทบาทของความรับผิดชอบต่อสาธารณะในการดำเนินการดังกล่าว แม้ว่าจะมีทฤษฎีอยู่มากมาย แต่แนวคิด กรอบงาน หรือแนวทางที่ได้รับการยอมรับยังมีน้อย ก่อนที่จะเริ่มคิดเกี่ยวกับวิธีการวางแผนและจัดการความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ต้องเข้าใจให้ดีขึ้นก่อนว่าเหตุใดความรับผิดชอบต่อสาธารณะจึงมีความสำคัญ วิธีการจัดตั้งความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และระบบความรับผิดชอบต่อสาธารณะเสริมระบบการจัดการสาธารณะอย่างไร (Oag. Parliament, 2568)

ความรับผิดชอบมีความหมายต่างกันไปสำหรับแต่ละคน Haidt, J (2012) เชื่อว่าความรับผิดชอบต่อสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญในทุกช่วงเวลาที่คุณให้ความร่วมมือกับผู้อื่นที่พวกเขาไม่รู้จักร ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อสาธารณะจึงถือเป็นเรื่องของความสัมพันธ์พอ ๆ กับความรับผิดชอบต่อ (หรือภารกิจ) ในท้ายที่สุดแล้ว ความรับผิดชอบต่อสาธารณะก็คือการให้แน่ใจว่าผู้คนสามารถไว้วางใจซึ่งกันและกันในการทำสิ่งที่คาดหวังจากพวกเขา การพิจารณาความรับผิดชอบต่อสาธารณะจากมุมมองของความสัมพันธ์ หมายถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะที่แตกต่างกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และในบริบทที่แตกต่างกันมากมาย ความรับผิดชอบต่อสาธารณะยังสามารถมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันได้หลายประการ ตัวอย่างเช่น วัตถุประสงค์ของความรับผิดชอบต่อสาธารณะที่สำคัญประการหนึ่งของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพคือ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ป่วยของตนได้รับการรักษาทางการแพทย์ที่ดี วัฒนธรรมที่แตกต่างกันยังเน้นย้ำถึงวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น วัตถุประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะประการหนึ่งสำหรับชุมชนชาวเมารีคือการทำให้แน่ใจว่าประเพณีและพฤติกรรมของพวกเขาได้รับการสืบสานและรักษาไว้ตลอดหลายชั่วอายุคน การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบต่อสาธารณะอาจมีความสำคัญมากกว่าความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคล

ในความเป็นจริง Katzenbach & Smith (1993) สังเกตว่า “ไม่มีกลุ่มใดเลยที่จะเป็นทีมได้ จนกว่าจะสามารถรับผิดชอบต่อตนเองในฐานะทีมได้”

ความรับผิดชอบไม่ได้มีอยู่เฉพาะเมื่อจำเป็นต้องมีความร่วมมือเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความรับผิดชอบส่วนบุคคลด้วย เช่น ความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับศาสนาหรือความเชื่ออื่น ๆ เป้าหมายการพัฒนาส่วนบุคคล หรือค่านิยมทางจริยธรรมและศีลธรรม บุคคลสามารถสัมผัสหรือรับรู้ถึงความรับผิดชอบได้หลากหลายวิธี ผู้คนสามารถสร้างความคาดหวังและทัศนคติส่วนตัวได้โดยการโต้ตอบโดยตรงกับผู้อื่นหรือเมื่อพวกเขาใช้บริการสาธารณะ 5 แนวคิดเรื่อง “ความรับผิดชอบที่รู้สึกได้” เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ซึ่งเป็นมุมมองที่ว่า “พฤติกรรมส่วนบุคคลขึ้นอยู่กับความรู้ถึงความรับผิดชอบ” (Overman, et al, 2018) เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า การพิทักษ์ประโยชน์ของส่วนรวมถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของภาครัฐ แต่ในห้วงเวลาที่ผ่านมาการเคลื่อนไหวทางสังคม รวมถึงกิจกรรมขององค์กรภาคเอกชน และกลุ่มที่ผลักดันนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ได้เรียกร้องให้ภาคการผลิตต่าง ๆ แสดงจุดยืนในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบการ เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้มีการออกกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการทางภาษี ทั้งในเชิงบังคับและจูงใจให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ในอันที่จะปกป้องประโยชน์ของส่วนรวมและเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นบทความเกี่ยวกับ “ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ : บทบาทของรัฐในสังคมสมัยใหม่” จะเป็นการนำเสนอข้อมูลให้เห็นถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสาธารณะ เกี่ยวกับ ความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบทางการศึกษา ความรับผิดชอบทางสาธารณสุข ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ความโปร่งใสและการตรวจสอบ บทบาทของเทคโนโลยี ความรับผิดชอบในระดับนานาชาติ ว่ามีความสำคัญอย่างไร ทั้งนี้บทความฉบับนี้อาจมีข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมทุกด้าน เนื่องจากความรับผิดชอบของภาครัฐนั้นมีขอบเขตที่กว้างขวางมาก แต่หวังว่าเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะประโยชน์อันเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษา และเพื่อเป็นกรอบการสร้างนโยบายเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป

ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ

รัฐมีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกำหนดนโยบายเศรษฐกิจที่เหมาะสมช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โดยรัฐต้องให้ความสำคัญกับการสร้างงาน การพัฒนาทักษะแรงงาน และการสนับสนุนธุรกิจทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตัวอย่างเช่น นโยบายการส่งเสริม SMEs ในประเทศไทยที่ช่วยสร้างงานและกระจายรายได้ในชุมชน กิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคส่วนสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลกลาง รัฐบาลส่วนรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น ล้วนมีขอบเขตกว้างขวาง เราจะเริ่มต้นด้วยการอธิบายเกี่ยวกับหน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจคือ ประกอบด้วย 1. การจัดทำโครงสร้างทางกฎหมาย รัฐบาลเป็นผู้จัดเตรียมกรอบทางกฎหมายและบริการที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของเศรษฐกิจตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ กรอบทางกฎหมายกำหนดสถานะทางกฎหมายขององค์กรธุรกิจ รับรองสิทธิของเจ้าของส่วนบุคคล และอนุญาตให้มีการจัดทำและบังคับใช้สัญญา รัฐบาลยังกำหนด “กฎของเกม” ทางกฎหมายที่ควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจ ผู้จัดหาทรัพยากร และผู้บริโภค หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลทำหน้าที่ตัดสินความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ค้นหาการเล่นที่ผิดกติกา และลงโทษ 2. การรักษาการแข่งขัน การแข่งขันเป็นกลไกการกำกับดูแลพื้นฐานในระบบตลาด เป็นแรงผลักดันให้ผู้ผลิตและผู้จัดหาทรัพยากรอยู่ภายใต้คำสั่งของอุปสงค์ของผู้บริโภค ในการแข่งขัน ผู้ซื้อเป็นเจ้านาย ตลาดเป็นตัวแทนและธุรกิจเป็นผู้รับใช้ของพวกเขา 3. การแจกจ่ายรายได้ ระบบตลาดไม่มีความเป็นปัจเจกบุคคลและอาจกระจายรายได้อย่างไม่เท่าเทียมมากกว่าที่สังคมต้องการ ระบบนี้ให้รายได้มหาศาลแก่ผู้ที่มีแรงงานซึ่งมีความสามารถโดยกำเนิดและได้รับการศึกษาและทักษะที่สั่งสมมา ซึ่งทำให้ได้รับค่าจ้างสูง ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่มีทุนและที่ดินอันมีค่าจากการทำงานหนักหรือได้รับมรดกก็จะได้รับรายได้จากทรัพย์สินจำนวนมากเช่นกัน 4. การจัดสรรทรัพยากรใหม่ ความล้มเหลวของตลาดเกิดขึ้นเมื่อระบบตลาดแบบแข่งขัน 1. ผลผลิตสินค้าและบริการบางประเภทในปริมาณ “ผิด” หรือ 2. ไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรใด ๆ เลยเพื่อผลิตสินค้าและบริการบางประเภทที่มีผลผลิตที่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ความล้มเหลวประเภทแรกเกิดจากสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์เรียกว่าผลกระทบจากภายนอกหรือผลกระทบจากภายนอก และความล้มเหลวประเภทที่สองเกี่ยวข้องกับสินค้าสาธารณะ รัฐบาลสามารถดำเนินการเพื่อพยายามแก้ไขความล้มเหลวของตลาดทั้งสองประเภท (Harpercollege. Edu, 2568)

สรุปได้ว่า รัฐมีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการเจริญเติบโต โดยดำเนินนโยบายส่งเสริมธุรกิจและสร้างงาน รวมถึงการจัดโครงสร้างกฎหมายและรักษาการแข่งขันเพื่อให้ตลาดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รัฐยัง

มีหน้าที่ในการแจกจ่ายรายได้และแก้ไขความล้มเหลวของตลาดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และประโยชน์สูงสุดต่อสังคม

ความรับผิดชอบทางการศึกษา

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาสังคม รัฐบาลไทยต้องมีนโยบายที่สนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มที่ด้อยโอกาส รัฐต้องลงทุนในการพัฒนาโรงเรียน สถาบันการศึกษา และการฝึกอบรมเพื่อให้ประชาชนมีทักษะที่เหมาะสมกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน ความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง พันธะผูกพันในหน้าที่การงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งต่อเป้าหมายที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลหรือองค์กรอื่น ๆ โดยมีระบบตรวจสอบที่ฝ่ายผู้มอบหมายเข้าตรวจสอบประเมินผลงานเพื่อให้รางวัล และบทลงโทษแก่ฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ได้

ในกรณีการจัดการศึกษา รัฐบาลไทยมักมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดการศึกษาเองผ่านโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนรัฐบาลจึงต้องรับผิดชอบต่อรัฐบาลและต้องกำกับดูแลครูของตนให้สอนนักเรียนอย่างมีคุณภาพ ในเวลาเดียวกัน รัฐบาลจะรับผิดชอบต่อผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองในฐานะพลเมืองจะทำการเลือกตั้งและการเรียกร้องทางการเมืองเป็นกลไกกำกับควบคุมรัฐบาลเพื่อดำเนินนโยบายการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งหมดนี้ทำให้เกิด “สายความรับผิดชอบ” (Accountability Chain) จากพ่อแม่ผู้ปกครองไปยังรัฐบาล ต่อเนื่องไปจนถึงโรงเรียนและครู ปัญหาก็คือ สายความรับผิดชอบ “ผู้ปกครอง-รัฐบาล-โรงเรียน-ครู” ดังกล่าว หรืออาจเรียกว่า “ความรับผิดชอบสายยาว” (Long-Route of Accountability) มีความเสี่ยงที่จะขาดในช่วงใดช่วงหนึ่งได้ง่าย ประชาชนยังไม่สามารถกำกับกำกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาลได้อย่างใกล้ชิด นักการเมืองเองก็ไม่สามารถกำกับให้กระทรวงศึกษาธิการทำตามนโยบายของตนที่หาเสียงกับประชาชนได้ทุกเรื่อง ส่วนกระทรวงศึกษาธิการเองก็ยังมีปัญหากำกับดูแลการบริหารงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพได้และโรงเรียนก็มักจะไม่สามารถกำกับการสอนของครูแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน (Tdri.or.th, 2568)

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (2555) ได้เสนอยุทธศาสตร์การสร้าง ความรับผิดชอบสายสั้นไว้ดังนี้ 1. การปรับปรุงระบบสอบมาตรฐานและการประเมินคุณภาพสถานศึกษา เพื่อให้สะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง 2. การเปิดเผยข้อมูลผลการสอบมาตรฐานและผลประเมินคุณภาพของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองเลือกโรงเรียนตามคุณภาพและติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนได้ 3. การกระจายอำนาจการบริหาร

ให้กับโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนแต่ละแห่งปรับปรุงการจัดการศึกษาได้อย่างคล่องตัวและเหมาะสมกับปัญหาของแต่ละโรงเรียน 4. การปฏิรูประบบผลตอบแทนของครูให้เชื่อมโยงกับผลสอบของนักเรียน 5. การจัดสรรงบประมาณในรูปแบบเงินอุดหนุนรายบุคคล เพื่อให้เงินอุดหนุนที่โรงเรียนได้รับเป็นไปจำนวนนักเรียนที่เลือกเข้าเรียน

ภายใต้มาตรการข้างต้น ผู้ปกครองจะใช้ผลการสอบและผลประเมินเป็นข้อมูลในการเลือกโรงเรียน โรงเรียนก็ต้องพัฒนาคุณภาพการสอนเพื่อดึงดูดนักเรียนและได้รับเงินอุดหนุน ขณะเดียวกันครูก็ย่อมจะเอาใจใส่นักเรียนและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อได้รับผลตอบแทนที่ดีขึ้น ส่วนโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินจะได้รับการช่วยเหลือให้สามารถปรับปรุงการจัดการการศึกษาได้

สรุปได้ว่า การศึกษามีความรับผิดชอบต่อทุกภาคส่วน โดยรัฐต้องสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาคุณภาพและสร้างความโปร่งใสในการบริหาร โรงเรียนและครูมีหน้าที่พัฒนาคุณภาพการสอน ขณะเดียวกัน ระบบความรับผิดชอบต่อความขาดตอน การสร้างความรับผิดชอบต่อสายสั้นผ่านการประเมินและเปิดเผยข้อมูลจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากขึ้น

ความรับผิดชอบต่อทางสาธารณสุข

ในยุคที่มีการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ รัฐต้องมีบทบาทในการดูแลสุขภาพของประชาชน โดยการจัดให้มีบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและเข้าถึงได้ง่าย การสร้างระบบการดูแลสุขภาพที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดความไม่เท่าเทียมในด้านสุขภาพของประชาชน สำหรับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2567–2568 เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของประชาชน มีดังนี้ (Theactive.thaipbs.or.th, 2568)

นโยบายสำคัญที่ต้องเร่งรัดดำเนินการ ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม 5 ด้าน ได้แก่

1. การยกระดับ 30 บาทรักษาทุกที่ ด้วยบัตรประชาชนใบเดียว เชื่อมโยงระบบการรักษา เบิกจ่าย เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน เข้ารับบริการสุขภาพได้ทุกที่ทั่วไทย เพิ่มการเข้าถึง ลดค่าใช้จ่าย

2. การแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างบูรณาการ พัฒนานิธินุญรักษ์ บูรณาการระบบการบำบัด รักษา พันฟูให้เป็นรูปธรรม ทบทวนกฎหมายให้เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยให้สังคม

3. การพัฒนาการแพทย์ปฐมภูมิส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพประชาชน จากภาคีเครือข่ายในพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนสนับสนุนการทำงานของพี่น้อง อสม. ให้มีกฎหมายรองรับ กองทุนสุขภาพตำบล และสะสางการถ่ายโอน รพ.สต.

4. การยกระดับเศรษฐกิจสุขภาพ ซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญ ที่เราจะผลักดันเข้าสู่ตลาดระดับโลก ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ยกย่องอุตสาหกรรม การแพทย์มูลค่าสูง แพทย์แผนไทย สมุนไพรและผลิตภัณฑ์สุขภาพ พร้อมทั้งจัดตั้ง หน่วยงานเฉพาะเพื่อการขับเคลื่อนภารกิจนี้ให้สำเร็จเป็นรูปธรรม

5. เพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพ พลิกโฉมโรงพยาบาลชุมชนทั่วประเทศ เพิ่ม ศักยภาพบริการสุขภาพตามบริบทของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชายแดน พื้นที่ เฉพาะและเขตเมืองพัฒนาระบบการส่งต่อให้รวดเร็วไร้รอยต่อ

นอกเหนือจากการเร่งรัดให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ของนโยบายทั้ง 5 ด้าน ยังสานต่อการ ดำเนินงานสำคัญของกระทรวงสาธารณสุขอีก 5 ด้าน คือ

1. การพัฒนางานสาธารณสุข ตามแนวพระราชดำริและโครงการเฉลิมพระเกียรติ ของพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ซึ่งถือเป็นภารกิจอันสำคัญยิ่งของเราชาวสาธารณสุข

2. การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรและพี่น้อง อสม. ต้องสร้างความมั่นคง ให้กับบุคลากรสาธารณสุขทุกสายงานทั้งในด้านความก้าวหน้า ค่าตอบแทน สวัสดิการและ การแก้ไข

3. การส่งเสริมสุขภาพกายและจิต ให้มีความสำคัญกับการดูแลสุขภาพจิต เพิ่มการ เข้าถึงการปรึกษาจิตแพทย์และนักจิตวิทยาผ่านทางระบบการแพทย์ทางไกล พร้อมจัดตั้ง หน่วยงานและกองทุนเฉพาะเพื่อการบริหารจัดการ

4. การพัฒนาสถานชีวาภิบาลและระบบการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง ไป จนถึงเตรียมความพร้อมในช่วงระยะสุดท้ายของชีวิต ให้มีความสำคัญกับการผลิตผู้ดูแล ให้พร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ จัดตั้งกฎชีวาภิบาล ในการดูแลพระภิกษุสงฆ์อย่างทั่วถึงทุก อำเภอ

5. การดูแลให้ทุกคนปลอดภัยจากโรคและภัยสุขภาพ ยกย่องระบบเฝ้าระวังและ ควบคุมโรคให้ทันสมัย พัฒนาการบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินอย่างครอบคลุม จัดตั้ง กองทุนความปลอดภัยนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวทั้ง ชาวไทยและต่างชาติ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ต่อบริการทางการแพทย์ของประเทศ

สรุปได้ว่า กระทรวงสาธารณสุขเน้นยกระดับบริการสุขภาพให้เข้าถึงง่ายและลด ความไม่เท่าเทียม โดยดำเนินนโยบายสำคัญ เช่น การปรับปรุงระบบ 30 บาทรักษาทุกที่

การแก้ไขปัญหาหาเสพติด การพัฒนาการแพทย์ปฐมภูมิ และส่งเสริมเศรษฐกิจสุขภาพ รวมถึงเพิ่มความปลอดภัยและคุณภาพบริการในโรงพยาบาลชุมชน พร้อมสนับสนุนบุคลากรและดูแลสุขภาพจิตและผู้สูงอายุอย่างครบถ้วน

ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

รัฐมีหน้าที่ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และยั่งยืน การดำเนินนโยบายสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวด เช่น การควบคุมมลพิษ การส่งเสริมพลังงานทดแทน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นสิ่งที่รัฐต้องให้ความสำคัญ นโยบายของรัฐบาลใน “มิติด้านสิ่งแวดล้อม” ไม่ค่อยถูกพูดถึงมากนักเมื่อเทียบกับนโยบายด้านอื่น ๆ แต่ในสถานการณ์ที่ “ภัยจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน” กำลังคุกคามความมั่นคงหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย โดยเฉพาะ “ปรากฏการณ์เอลนีโญ” หรือ ภาวะภัยแล้ง ที่คาดการณ์ว่าจะส่งผลกระทบรุนแรงตั้งแต่ปลายปีนี้ไปจนถึงปีหน้าหรืออาจยาวกว่านั้น

นโยบายของรัฐบาล เริ่มจากการวิเคราะห์ว่ามีปัญหาและความท้าทายทั้งหมด 12 ด้านที่กำลังจะเกิดขึ้นในประเทศไทย โดยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหนึ่งในนั้น ระบุว่า สภาวะอากาศสุดขั้ว (Extreme Weather) และปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Nino) เป็นโจทย์ใหญ่ที่รัฐบาลต้องเตรียมรับมือ “ความแปรปรวนของสภาพอากาศและโรคอุบัติใหม่ นอกจากจะเป็นภัยพิบัติที่สร้างผลกระทบโดยตรงต่อมนุษยชาติแล้ว ยังส่งผลทางอ้อมให้เกิดกฎระเบียบ หรือข้อบังคับใหม่ ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการค้าและการท่องเที่ยวของโลก สภาวะอากาศสุดขั้ว (Extreme Weather) ที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Nino) และได้สร้างความเสี่ยง ให้กับพี่น้องเกษตรกรไทยจำนวนมากที่รัฐบาลจะต้องเตรียมความพร้อมรับมือ เพื่อลดผลกระทบที่รุนแรงต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน” (Thaipbs, 2568)

จะเห็นได้ว่าแนวทางจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แยกไม่ออกจากนโยบายด้านเศรษฐกิจ โดยนโยบายเน้นเรื่องพลังงานสะอาดในนโยบายและเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายด้านเศรษฐกิจ โดยระบุว่า “การผลิตและใช้ พลังงานสะอาด และพลังงานหมุนเวียน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน” ในการแก้ปัญหา ระยะกลางและระยะยาว นโยบายระบุว่า จะส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ด้วย “อุตสาหกรรมสีเขียว” เช่นเดียวกับในด้านการสร้างผลิตภาพของภาคการเกษตร ระบุว่า “จะมีการบูรณาการองค์ความรู้ ด้านการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ” การ “สนับสนุน

ให้เปลี่ยนแปลงการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและเศรษฐกิจ” นอกจากนี้ ยังบรรจุไว้ในนโยบายฟื้นฟูอุตสาหกรรมประมงให้กลับมาเป็นแหล่งรายได้ โดยจะ “แก้ไขข้อกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมอันเป็นการ บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลให้อยู่กับประเทศอย่างยั่งยืน” และส่งเสริมแนวทางสร้างรายได้จากผืนดินและสิ่งแวดล้อม” จากการเพิ่มพูนของระบบนิเวศ การขายคาร์บอนเครดิตอย่างยุติธรรม” “รัฐบาลจะสานต่อนโยบาย Carbon Neutrality เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำของอาเซียนในด้านการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่ชั้นบรรยากาศ การพัฒนาที่ยั่งยืนจะเปิดประตูบานใหญ่สู่การค้าโลก ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญของประเทศไทยและสร้างข้อได้เปรียบให้ผู้ผลิตสินค้าและบริการในประเทศ ทำให้รัฐบาลสามารถเจรจาการค้าระหว่างประเทศภายใต้กฎกติกาใหม่ที่ให้ความสำคัญต่อ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม” (Thaipbs, 2568)

สรุปได้ว่า รัฐบาลเน้นอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยควบคุมมลพิษ ส่งเสริมพลังงานทดแทน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อรับมือภัยจากภาวะภูมิอากาศแปรปรวน เช่น เอลนีโญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรและเศรษฐกิจ นโยบายเน้นพัฒนาพลังงานสะอาด อุตสาหกรรมสีเขียว และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน รวมทั้งสานต่อแนวทาง Carbon Neutrality เพื่อสร้างความได้เปรียบในการค้าระหว่างประเทศ

ความโปร่งใสและการตรวจสอบ

รัฐต้องมีความโปร่งใสในการดำเนินงานและการใช้งบประมาณเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ การมีระบบการตรวจสอบภายในและการตรวจสอบจากภายนอกจะช่วยลดการทุจริตและเพิ่มความเชื่อมั่นในรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติกฏว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2556 นโยบายของรัฐบาล ข้อที่ 10 การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ รวมทั้งให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) และยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ ซึ่งกำหนดให้เสริมสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐพร้อมทั้ง

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างจริงจัง เพื่อให้ข้าราชการเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสและตรวจสอบได้ขึ้นเพื่อเป็นมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรวมทั้งเป็นค่านิยมร่วมสำหรับองค์กรและบุคลากรทุกคนจึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่กับกฎ ข้อบังคับอื่น ๆ อย่างทั่วถึงนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีดังนี้

1. นโยบายด้านการบริหาร แนวปฏิบัติผู้บริหารทุกระดับมีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุน และผลักดันให้เกิดความโปร่งใสในองค์กร
2. นโยบายด้านความโปร่งใส ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แนวปฏิบัติ 2.1 มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร และมีมาตรฐานการให้บริการประชาชน 2.2 มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ คำนึงค่าตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นระบบ และมีการตรวจสอบเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน 2.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก 2.4 สำรวจความคิดเห็นจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการให้บริการ 2.5 มีการตรวจสอบการทำงานภายในองค์กรที่ครอบคลุม ด้านการเงิน ด้านบัญชี ด้านงบประมาณ ด้านพัสดุ ด้านการประเมินผลระบบควบคุมภายใน และการติดตามประเมินผล 2.6 มีระบบจัดการเรื่องร้องเรียน และบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนด้วยความรวดเร็ว โดยยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม (ธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชโรตาส, 2560)

สรุปได้ว่า รัฐควรดำเนินงานด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและป้องกันการทุจริต โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดนโยบายเน้นเปิดเผยข้อมูล การดำเนินงานตามกฎหมาย และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วม รวมทั้งมีระบบตรวจสอบภายในและรับเรื่องร้องเรียนอย่างเป็นธรรม

บทบาทของเทคโนโลยี

เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของรัฐในด้านต่าง ๆ เช่น การให้บริการประชาชน การจัดเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล รัฐควรนำเทคโนโลยีมาใช้

เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ ถือเป็น พ.ร.บ. เรื่องเทคโนโลยี ที่ทางภาครัฐพึงลงมติเห็นชอบให้หน่วยงานราชการสามารถทำงานผ่านระบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของหน่วยงานราชการให้ทันสมัย และเพิ่มความสะดวกให้กับประชาชนที่ต้องการติดต่อทางออนไลน์ ซึ่งการพัฒนาเหล่านี้เรียกว่า “รัฐบาลดิจิทัล” หรือ “Digital Government” ที่ทั่วโลกต่างกำลังปรับใช้กัน ว่าแต่ รัฐบาลดิจิทัล คืออะไร แล้ว ความสำคัญของรัฐบาลดิจิทัลเป็นอย่างไร วันนี้ Ditto เตรียมข้อมูลมาให้คุณแล้ว

รัฐบาลดิจิทัล หรือ Digital Government คือ การที่หน่วยงานภาครัฐนำเอา เทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ภายในหน่วยงาน เพิ่มศักยภาพการทำงานขององค์กรรัฐให้รวดเร็ว ก้าวทันตามเทคโนโลยีขององค์กรเอกชนได้อย่างเทียบเท่า รวมถึงยังมีระบบการ เชื่อมโยงการเข้าถึงข้อมูล ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชน เพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วให้กับผู้ที่ต้องการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ลักษณะรัฐบาลดิจิทัล สามารถแบ่งออกได้ 3 แบบดังนี้

1. Reintegration เป็นรูปแบบของการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐ เชื่อมต่อข้อมูลเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการสร้างศูนย์ข้อมูล และยังง่ายต่อการ ควบคุมและการจัดการของหน่วยงานราชการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. Need-Based Holism เป็นรูปแบบการปรับปรุงองค์กรภาครัฐ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการให้บริการแก่สาธารณะ ซึ่งข้อดีของรูปแบบนี้คือการทำให้ หน่วยงานภาครัฐเข้าใจความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะข้อมูลเหล่านี้อยู่ใน ศูนย์เก็บข้อมูลที่เดียวกัน

3. Digitalization และอย่างสุดท้ายคือหัวใจในการเสริมสร้างศักยภาพในการทำ ระบบบริหารสารสนเทศมาใช้ เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ รวมถึงประชาชนเองก็ใช้งานระบบ นี้ได้อย่างง่ายดาย ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต แทนการทำงาน แบบเดิม (Dittothailand, 2568)

สรุป เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการให้บริการภาครัฐและการจัดเก็บ ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรัฐบาลได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อสร้างรัฐบาลดิจิทัลที่ เชื่อมโยงข้อมูลและเพิ่มความสะดวกให้ประชาชน และมีรูปแบบการดำเนินงานในด้าน ต่าง ๆ เช่น การบูรณาการ การตอบสนองความต้องการ และการเสริมสร้างศักยภาพด้าน สารสนเทศเพื่อความทันสมัย

ความรับผิดชอบในระดับนานาชาติ

ในยุคโลกาภิวัตน์ รัฐต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมโลกด้วย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างประเทศ เช่น การรักษาสันติภาพ การช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนา และการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นสิ่งที่รัฐควรให้ความสำคัญ มีนักวิชาการไทยได้อธิบายถึงการเปลี่ยนอย่างรวดเร็วและรุนแรงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี การเมือง เศรษฐกิจ และการแข่งขันที่โลกใบนี้กำลังเผชิญอยู่ ที่เรียกกันว่า VUCA world ซึ่งเป็นคำย่อของคำสี่คำ คือ V-volatility (ความผันผวน) U-uncertainty (ความไม่แน่นอน) C-complexity (ความซับซ้อน) และ A-ambiguity (ความคลุมเครือ) ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีนโยบายต่างประเทศและการทูตที่ทำให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายเหล่านี้ ต้องสื่อสารกับประชาชนให้ชัด ถึงแม้ว่านโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะเป็นเรื่องที่ฟังดูแล้วอาจเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับคนไทยทั่วไป แต่ในความเป็นจริงแล้วในโลกปัจจุบันนโยบายต่างประเทศเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการผลักดันผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง (Thaipbs, 2568)

นอกจากนั้นพรรคการเมืองและนักการเมืองจำเป็นต้องสื่อสารให้คนในสังคมรับรู้ ว่าในโลกยุคโลกาภิวัตน์ นโยบายต่างประเทศเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อปากท้องของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ก็เป็นที่น่าสนใจว่า ในการเลือกตั้งทั่วไปที่ผ่านมา แทบไม่มีพรรคการเมืองไหนชูเรื่องนโยบายต่างประเทศในการหาเสียงอย่างจริงจัง แม้แต่นโยบายของพรรคส่วนใหญ่ที่ประกาศออกมาเว็บไซต์หรือในโซเชียลมีเดียก็พูดถึงนโยบายต่างประเทศน้อยมากหรือถ้ามีก็จะเป็นแนวคิดอย่างกว้าง ๆ จุดยืนทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของพรรคการเมืองส่วนใหญ่ถูกพูดถึงในเวทีอภิปรายที่ไทยพีบีเอสและองค์กรสื่ออื่น ๆ ได้จัดขึ้น ในเวทีเหล่านี้ตัวแทนทุกพรรคการเมืองยอมรับว่าความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายที่กำลังเกิดขึ้นในโลก ไม่ว่าจะเป็นการเผชิญหน้าในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างสองมหาอำนาจ การแผ่อิทธิพลในด้านต่าง ๆ ของจีน การแข่งขันทางการค้าและเศรษฐกิจ สงครามในยูเครนซึ่งกำลังมีผลกระทบไปทั่วโลก ภาวะโลกร้อน และวิกฤตในเมียนมาเป็นโจทย์ใหญ่ที่รอรัฐบาลใหม่ของไทย (Thaipbs, 2568)

สรุปได้ว่า ในยุคโลกาภิวัตน์ รัฐต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมโลก โดยเฉพาะด้านสันติภาพ การช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา และการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศ ซึ่งนโยบายต่างประเทศมีผลต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนไทย นอกจากนี้พรรคการเมืองควรสื่อสารถึงความสำคัญของนโยบายต่างประเทศต่อประชาชนมากขึ้น แต่

ในช่วงเลือกตั้งที่ผ่านมา กลับมีการพูดถึงนโยบายนี้น้อยมาก เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงในเวทีโลกสร้างความท้าทายต่อประเทศไทยอย่างมาก

สรุป

ความรับผิดชอบต่อสาธารณะของรัฐในสังคมสมัยใหม่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญกับประชาชนเป็นอย่างยิ่งโดยสามารถแยกออกเป็นแต่ละด้านพอสังเขปได้ดังนี้ 1. ความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจโดยรัฐมีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการเจริญเติบโต โดยดำเนินนโยบายส่งเสริมธุรกิจและสร้างงาน รวมถึงการจัดโครงสร้างกฎหมายและรักษาการแข่งขันเพื่อให้ตลาดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รัฐยังมีหน้าที่ในการแจกจ่ายรายได้และแก้ไขความล้มเหลวของตลาดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและประโยชน์สูงสุดต่อสังคม 2. ความรับผิดชอบต่อทางการศึกษา สำหรับการศึกษามีความรับผิดชอบต่อทุกภาคส่วน โดยรัฐต้องสนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาคุณภาพและสร้างความโปร่งใสในการบริหาร โรงเรียนและครูมีหน้าที่พัฒนาคุณภาพการสอน ขณะเดียวกัน ระบบความรับผิดชอบต่อสายยาวเสี่ยงต่อความขาดตอน การสร้างความรับผิดชอบต่อสายสั้นผ่านการประเมินและเปิดเผยข้อมูลจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากขึ้น 3. ความรับผิดชอบต่อสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขเน้นยกระดับบริการสุขภาพให้เข้าถึงง่ายและลดความไม่เท่าเทียม โดยดำเนินนโยบายสำคัญ เช่น การปรับปรุงระบบ 30 บาทรักษาทุกที่ การแก้ไขปัญหายาเสพติด การพัฒนาการแพทย์ปฐมภูมิ และส่งเสริมเศรษฐกิจสุขภาพ รวมถึงเพิ่มความปลอดภัยและคุณภาพบริการในโรงพยาบาลชุมชน พร้อมสนับสนุนบุคลากรและดูแลสุขภาพจิตและผู้สูงอายุอย่างครบถ้วน 4. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รัฐบาลเน้นอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยควบคุมมลพิษ ส่งเสริมพลังงานทดแทน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อรับมือภัยจากภาวะภูมิอากาศแปรปรวน เช่น เอลนีโญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรและเศรษฐกิจ นโยบายเน้นพัฒนาพลังงานสะอาด อุตสาหกรรมสีเขียว และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน รวมทั้งสานต่อแนวทาง Carbon Neutrality เพื่อสร้างความได้เปรียบในการค้าระหว่างประเทศ 5. ความโปร่งใสและการตรวจสอบ รัฐควรดำเนินงานด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและป้องกันการทุจริต โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดนโยบายเน้นเปิดเผยข้อมูล การดำเนินงานตามกฎหมาย และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม รวมทั้งมีระบบตรวจสอบภายในและรับเรื่องร้องเรียนอย่างเป็นธรรม 6. บทบาทของเทคโนโลยี เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการ

พัฒนาการให้บริการภาครัฐและการจัดเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรัฐบาลได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อสร้างรัฐบาลดิจิทัลที่เชื่อมโยงข้อมูลและเพิ่มความสะดวกให้ประชาชน และมีรูปแบบการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น การบูรณาการ การตอบสนองความต้องการ และการเสริมสร้างศักยภาพด้านสารสนเทศเพื่อความทันสมัย 7. ความรับผิดชอบในระดับนานาชาติ ในยุคโลกาภิวัตน์ รัฐต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมโลก โดยเฉพาะด้านสันติภาพ การช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา และการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศ ซึ่งนโยบายต่างประเทศมีผลต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนไทย นอกจากนี้ พรรคการเมืองควรสื่อสารถึงความสำคัญของนโยบายต่างประเทศต่อประชาชนมากขึ้น แต่ในช่วงเลือกตั้งที่ผ่านมา กลับมีการพูดถึงนโยบายนี้น้อยมาก เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงในเวทีโลกสร้างความท้าทายต่อประเทศไทยอย่างมาก

เอกสารอ้างอิง

- ธีระพงษ์ วงศ์ศิวิลาส. (2560). *เรื่อง นโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี*. กรุงเทพฯ: ประกาศสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ. (2555). *ระบบการบริหารและการเงินเพื่อสร้างความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา*. (เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี 2554). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- Dittothailand. (2568). *รัฐบาลดิจิทัลคืออะไร สำคัญกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างไรบ้าง?*. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2568, จาก <https://www.dittothailand.com/th/dittonews/gov-what-is-digital-government/>.
- Haidt, J. (2012). *The righteous mind: why good people are divided by politics and religion*. London: Penguin books.
- Harpercollege.edu. (2568). *ภาคสาธารณะ : บทบาทของรัฐบาล*. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2568, จาก <http://www2.harpercollege.edu/mhealy/econ212/econfcnsgovt18ch4.htm>.
- Katzenbach, J.R. & Smith, D.K. (1993). *The Wisdom of Teams*. New York: Harper Collins.
- Oag.parliament. (2568). *ความรับผิดชอบต่อสาธารณะหมายถึงอะไร*. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2568, จาก <https://oag.parliament.nz/2019/public-accountability/part2.htm>.

- Overman, S. et al. (2018). *Comparison of Governance, Agency and Accountability in 7 Countries*. CPA Survey Report. Rotterdam: Utrecht University School of Governance
- Tdri.or.th. (2568). หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่การปฏิรูประบบความรับผิดชอบ. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2568, จาก <https://tdri.or.th/2012/10/educational-reform-accountability/>.
- Thaipbs. (2568). นโยบายต่างประเทศของไทย ความท้าทายในโลกยุคแบ่งขั้ว-เลือกข้าง. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2568, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/333070>.
- Thaipbs. (2568). นโยบายสิ่งแวดล้อม พร้อมแค่ไหน รับมือยุคโลกเดือด?. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2568, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/332974>.
- Theactive.thaipbs.or.th. (2568). เปิดนโยบายสาธารณสุข ปี 2567 - 2568 ยุค 'สมศักดิ์ เทพสุทิน'. สืบค้น 4 พฤษภาคม 2568, จาก <https://theactive.thaipbs.or.th/news/publichealth-20240528>.